ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

SUPER LEADERSHIP OF SCHOOL ADIMINISTRATORS UNDER NONTHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

[1]ชมพูนุท เชียงทอง และ [2]สุกัญญา สุดารารัตน์

[1] Chompoonut Chiangtong and [2]Sukanya Sudararat

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, ประเทศไทย

Rajapruk University, Thailand

[1]chompoonut.chiangtong@gmail.com, [2]susuda@rpu.ac.th

Received: September 26,2023; **Revised** :November 2, 2023; **Accepted** :December 31,2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีของ Manz & Sims (2001) เป็นกรอบการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำนวน 297 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบน

---

[1] นิสิต, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

[2] อาจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

มาตรฐาน การทดสอบค่าที t-test independent และการวิเคราะห์ค่าแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วย LSD ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองผ่านการทำงานเป็นทีม ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในแก่บุคลากร ด้านการส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมของภาวะผู้นำด้วยตนเอง ด้านการอำนวยความสะดวกให้บุคลากรมีภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและชี้แจงสิ่งที่ผิดพลาด ด้านการส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้นำด้วยตนเอง และด้านการส่งเสริมเจตคติทางบวก ยกเว้นด้านการส่งเสริมให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเองอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม พบว่า เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the super leadership of school administrators under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1, and 2) to compare opinions of teachers about super leadership of school administrators under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1, classified by gender, education level, work experience, and school size. This research is a quantitative research by using the super leadership theory of Manz & Sims (2001).The research sample group consisted of 297 teachers. The research instrument was a questionnaire. The data were statistically analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, and LSD. The results of the research were as follows: 1) the super leadership of school administrators under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1 was at a high level in overall and in particular aspects, ranking from the highest to the lowest mean: Promote self-leadership trough teamwork followed by Model self-leader, Facilitate self-leadership culture, Facilitate self-leadership through reward and constructive reprimand, and Become a self-leader,and Create positive thought patterns, except Self-set goals was at a moderate level. 2) The opinions of teachers on the super leadership of school administrators under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1, classified by gender, education level, work experience in overall were not different, but the opinions were classified by school size with a statistical significance at .01 level.

Keywords: Super Leadership, Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 เป็นกฎหมายหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของชาติโดยได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดการสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2579 มุ่งพัฒนาให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2553) กล่าวว่าการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่ายิ่งกว่าทรัพยากรอื่นใดภายใต้การเปลี่ยนแปลงในยุคนี้ทำให้มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนให้มีความสำนึกต่อบทบาทและภารกิจต่าง ๆ ที่มีต่อสังคมมากขึ้น เพื่อให้มีศักยภาพที่เพียงพอของการเป็นประชากรในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ภาระหน้าที่สำคัญของรัฐจึงต้องจัดการศึกษาให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคน ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เพราะคุณภาพของคนเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นตัวบ่งชี้ถึงความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน,2553)

ในระบบการศึกษาที่มีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหารที่มีบทบาทในการนำทางและจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาต้องรู้จักใช้ความพยายามที่จะดึงเอาความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชามาบูรณาการเข้ากับความมุ่งประสงค์ขององค์การกับการจูงใจปัจเจกบุคคล ความเป็นผู้นำที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารไม่ว่าจะเป็นการมอบหมายงาน การจ้าง การเลื่อนขั้นหรือแม้แต่การให้บุคลากรออกจากงานย่อมต้องการความเป็นผู้นำ ในการกระทำสิ่งเหล่านี้ ซึ่งต้องเป็นผู้นำที่ทรงคุณธรรมและมีความสามารถเนื่องจากการเป็นผู้นำเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จะต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง เป็นผู้จัดการที่เฉียบแหลม เป็นผู้ประสานงานชุมชนที่ดี เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่เชี่ยวชาญและเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล(ภารดี อนันต์นาวี,2557) ซึ่งจากการรายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2564 ของในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 พบประเด็นจุดที่ควรพัฒนา คือ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา และความสามารถในการสร้างนวัตกรรม 2) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย และการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา SAR ปีการศึกษา 2564

ของในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ผู้บริหารจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการบริหารสถานศึกษา โดยการกำกับ ติดตามและพัฒนาบุคลากรให้สามารถเป็นผู้นำในแบบของตนเอง นั่นคือ ผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับมีส่วนสำคัญในการจัดการศึกษาที่ต้องมีภาวะผู้นำ ชักนำให้ผู้ตามมีความเป็นผู้นำและจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการปฏิบัติงานนั้น ภาวะผู้นำมีส่วนสำคัญและเกี่ยวข้องอย่างมาก (สายใจ ชูฤทธิ์, 2561) ผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานสถานศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของ Manz, C., & Sims, H. P. (2001) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้พฤติกรรมผู้นำแบบผู้นำเหนือผู้นำ (Super leadership) โดยนำกระบวนการของภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่จะทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเองมาใช้ในการบริหารงาน ซึ่งมี 7 ขั้นตอน คือ 1) การทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 2) การแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 3) การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง 4) การสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก 5) การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและการตำหนิเชิงสร้างสรรค์ 6) การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยสร้างคณะทำงาน และ 7) การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง ซึ่งหากผู้บริหารสถานศึกษาใช้พฤติกรรมภาวะผู้นำดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สถานศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 เพื่อนำผลวิจัยไปพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษาและหน่วยงานในสังกัดซึ่งผลการวิจัยยังเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำนวน 32 โรงเรียน โดยแยกเป็นโรงเรียนขนาดกลางและเล็ก 25

โรงเรียน จำนวน 630 คน ขนาดใหญ่ 5 โรงเรียน จำนวน 278 คน และขนาดใหญ่พิเศษ 2 โรงเรียน จำนวน 422 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 32 โรงเรียน จำนวน 1,330 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 แยกเป็นโรงเรียนขนาดกลางและเล็ก จำนวน 141 คน ขนาดใหญ่ จำนวน 62 คน และขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 94 คน ได้จำนวน 297 คน จากการนำจำนวนประชากรเทียบกับตารางสำเร็จรูป Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970) ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และหาความแตกต่างจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบ LSD

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	$\overline{X}$	S.D.	แปลค่า	อันดับ
1. ด้านการส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้นำด้วยตนเอง	4.12	.49	มาก	5
2. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากร	4.25	.58	มาก	2
3. ด้านการส่งเสริมให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง	3.49	.47	ปานกลาง	7
4. ด้านการส่งเสริมเจตคติในทางบวก	4.05	.56	มาก	6
5. ด้านการอำนวยความสะดวกให้บุคลากรมีภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและชี้แจงสิ่งที่ผิดพลาด	4.23	.59	มาก	4
6. ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองผ่านการทำงานเป็นทีม	4.27	.62	มาก	1
7. ด้านการส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมของภาวะผู้นำด้วยตนเอง	4.24	.61	มาก	3
ภาพรวม	**4.09**	**.45**	**มาก**	

จากตารางที่ 1 พบว่าครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.09, S.D. = .45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองผ่านการทำงานเป็นทีม ($\overline{X}$ = 4.27, S.D. = .62) รองลงมา คือ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากร ด้านการส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมของภาวะผู้นำด้วยตนเอง ด้านการอำนวยความสะดวกให้บุคลากรมีภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและชี้แจงสิ่งที่ผิดพลาด ด้านการส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้นำด้วยตนเอง และด้านการส่งเสริมเจตคติในทางบวก ยกเว้น ด้านการส่งเสริมให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ	เพศ				t	p
	ชาย		หญิง			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. ด้านการส่งเสริมให้บุคคลเป็นผู้นำด้วยตนเอง	4.00	.46	4.15	.49	-2.10*	.04
2. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากร	4.11	.62	4.28	.57	-2.01*	.04
3. การส่งเสริมให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง	3.46	.26	3.49	.28	-.47	.64
4. ด้านการส่งเสริมเจตคติในทางบวก	4.01	.64	4.07	.54	-.72	.48
5. ด้านการอำนวยความสะดวกให้บุคลากรมีภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและชี้แจง สิ่งที่ผิดพลาด	4.10	.67	4.26	.57	-1.94	.05
6. ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองผ่านการทำงานเป็นทีม	4.21	.80	4.29	.56	-.89	.38
7. ด้านการส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมของภาวะผู้นำด้วยตนเอง	4.14	.69	4.26	.58	-1.40	.16
ภาพรวม	**4.00**	**.53**	**4.11**	**.43**	**-1.68**	**.09**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการทำให้บุคคลเป็นผู้นำตนเอง และ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ บุคลากรที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ	ระดับการศึกษา					
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. ด้านการส่งเสริมให้บุคคลเป็นผู้นำด้วยตนเอง	4.10	.52	4.16	.43	-.88	.38
2. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากร	4.23	.62	4.29	.49	-.89	.37
3. การส่งเสริมให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง	3.49	.29	3.47	.23	.58	.56
4. ด้านการส่งเสริมเจตคติในทางบวก	4.05	.60	4.07	.46	-.37	.71
5. ด้านการอำนวยความสะดวกให้บุคลากรมีภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและชี้แจง สิ่งที่ผิดพลาด	4.21	.64	4.28	.48	-.89	.38
6. ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองผ่านการทำงานเป็นทีม	4.28	.66	4.27	.52	.07	.95
7. ด้านการส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมของภาวะผู้นำด้วยตนเอง	4.20	.66	4.31	.48	-1.43	.16
ภาพรวม	**4.08**	**.50**	**4.12**	**.34**	**-.84**	**.40**

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ทั้งภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ	ประสบการณ์ทำงาน							
	1- 5 ปี		6 - 10 ปี		มากกว่า 10 ปี		F	p
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD		
1. ด้านการส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้นำด้วยตนเอง	4.12	.53	4.11	.45	4.13	.50	.05	.95
2. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากร	4.18	.74	4.27	.51	4.28	.47	.98	.37

3. การส่งเสริมให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง	3.45	.30	3.49	.27	3.51	.24	1.20	.30
4. ด้านการส่งเสริมเจตคติในทางบวก	3.99	.71	4.15	.44	4.01	.50	2.28	.10
5. ด้านการอำนวยความสะดวกให้บุคลากรมีภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและชี้แจงสิ่งที่ผิดพลาด	4.15	.77	4.33	.50	4.20	.48	2.51	.08
6. ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองผ่านการทำงานเป็นทีม	4.27	.80	4.37	048	4.18	.54	2.54	.08
7. ด้านการส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมของภาวะผู้นำด้วยตนเอง	4.22	.71	4.30	.55	4.19	.57	.99	.37
ภาพรวม	**4.06**	**.59**	**4.15**	**.37**	**4.07**	**.38**	1.18	.31

จากตารางที่ 4 พบว่า ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ทั้งภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ	**ขนาดโรงเรียน**							
	กลางและเล็ก		**ใหญ่**		**ใหญ่พิเศษ**		F	p
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD		
1. ด้านการส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้นำด้วยตนเอง	4.06	.51	4.16	.43	4.19	.51	1.99	.14
2. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี.ให้แก่บุคลากร	4.15	.69	4.28	.42	4.42	.45	5.14**	.01
3. การส่งเสริมให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง	3.42	.26	3.44	.19	3.68	.32	22.92**	.00
4. ด้านการส่งเสริมเจตคติในทางบวก	4.02	.65	4.02	.48	4.19	.41	2.28	.10

5. ด้านการอำนวยความ. สะดวกให้บุคลากรมีภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและชี้แจงสิ่งที่ผิดพลาด	4.20	.71	4.21	.47	4.33	.45	1.08	.34
6. ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองผ่านการทำงานเป็นทีม	4.23	.72	4.26	.52	4.40	.46	1.61	.20
7. ด้านการส่งเสริมให้เกิด. วัฒนธรรมของภาวะผู้นำด้วยตนเอง	4.14	.73	4.28	.45	4.40	.47	4.33**	.01
ภาพรวม	4.03	.54	4.09	.32	4.23	.37	4.21**	.01

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 พบว่า ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำทั้งในภาพรวมและด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคคลากรเป็นผู้นำตนเอง ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง และด้านการส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมของภาวะผู้นำด้วยตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองผ่านการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในแก่บุคลากร ด้านการส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมของภาวะผู้นำด้วยตนเอง ด้านการอำนวยความสะดวกให้บุคลากรมีภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและชี้แจงสิ่งที่ผิดพลาด ด้านการส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้นำด้วยตนเอง และด้านการส่งเสริมเจตคติในทางบวก ยกเว้น ด้านการส่งเสริมให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 มุ่งเน้นการบริหารจัดการและการนำหน้าองค์กรหรือกลุ่มงาน โดยเน้นความสำคัญของความเป็นผู้นำที่มีความสามารถในการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและยังสามารถสร้างสัมพันธภาพและความร่วมมือในทีมงานได้อย่างดีเยี่ยม ซึ่งผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ยังเน้นการพัฒนาคุณลักษณะและทักษะในการนำของผู้นำเพื่อเป็นผู้นำที่มีศักยภาพและมีความเชี่ยวชาญมากยิ่งขึ้น พัฒนาตนเองในการเป็นผู้นำเพื่อเป็น

ต้นแบบในการนำไปสู่ความสำเร็จของบุคลากรครูในองค์กร สอดคล้องกับ Yukl. G. A. (2002) ได้อธิบายถึงผู้นำควรทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง ควรประพฤติตนให้เกิดอิทธิพลต่อผู้ตามในการผูกพันต่อวิสัยทัศน์ ผู้นำควรแสดงเป็นตัวอย่างที่ดี ส่งผลความคาดหวังให้ผู้ตามทำตามกฎเกณฑ์แบบอย่างแบบผู้นำ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา สุวรรณดี (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน ดังนี้ ครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นการรับรู้ที่เท่าเทียมกันความชัดเจนของการปฏิบัติตนเองผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ที่ตอบรับนโยบายที่มุ่งเน้นการส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรของตนให้มีภาวะผู้นำตามต้นแบบที่ดีสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยา อินทรีย์ (2556) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและงานวิจัยของธิดารัตน์ เอี่ยมเชี่ยม (2565)ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคาดหวังต่อการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานที่ต่างกันออกไปส่งผลต่อความคาดหวังในการพัฒนาบุคลากรที่จำเป็นต้องมีคุณภาพสูงด้วยยิ่งขนาดโรงเรียนขนาดยิ่งใหญ่ในเรื่องของภาระงานมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นจึงทำให้ขนาดโรงเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของบดินทร์ วรรณเกตุ (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำเหนือผู้นำของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ สุกัญญา สุวรรณดี (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ใน

ระดับมาก จำแนกขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ ถือเป็นการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาถึงความสามารถกระตุ้นให้บุคลากรในสังกัดปฏิบัติตามและสามารถเป็นผู้นำตนเองได้ โดยด้านการส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้นำด้วยตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องส่งเสริมให้บุคลากรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ถูกต้อง ส่งเสริมการทำงานอย่างเป็นระบบ มอบงานที่ท้าทายเพิ่มความรับผิดชอบ ส่วนด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีที่จะส่งเสริมให้บุคลากรนำไปเป็นแบบฉบับให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง ด้านการส่งเสริมให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง เป็นการกระตุ้นสนับสนุนส่งเสริมและช่วยเหลือได้บุคลากรในหน่วยงานสามารถตระหนักต่อเป้าหมาย ด้านการส่งเสริมเจตคติในทางบวกนั้น เป็นการกระตุ้นและให้ข้อเสนอแนะในการแสดงความคิดเห็นที่สร้างสรรค์มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน ตระหนักถึงปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ส่วนการอำนวยความสะดวกให้บุคลากรมีภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและชี้แจงสิ่งที่ผิดพลาด ผู้บริหารสถานศึกษาช่วยเหลือส่งเสริมครู แนะนำ ให้คำปรึกษาโดยการให้รางวัลและแนะนำข้อผิดพลาดในการทำงานอย่างชัดเจน เพื่อพัฒนาครูในการปฏิบัติงานสู่ความสำเร็จตามเป้าหมา ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำด้วยตนเองผ่านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงการส่งเสริมให้ครูมีพฤติกรรมในการเป็นผู้นำด้วยตนเอง โดยการทำงานร่วมกับทุกคนในสถานศึกษา ให้ครูได้ร่วมกันให้คำแนะนำและปรึกษาหารือ เพื่อระดมความคิดระหว่างครูด้วยกัน และด้านการส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมของภาวะผู้นำด้วยตนเอง ถึงเป็นการสร้างระบบความคิดให้ครูเกิดความรักความศรัทธา ความประทับใจ ความภักดีและผูกพันต่อสถานศึกษา เสนอแนะแนวทางในการจัดหาสวัสดิการ สิ่งแวดล้อมให้มีบรรยากาศที่อำนวยต่อการปฏิบัติงาน สร้างครูให้เป็นผู้นำรุ่นใหม่เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมของภาวะผู้นำด้วยตนเอง

เอกสารอ้างอิง

กัลยา อินทรีย์. (2556). *ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 2* . บัณฑิตวิทยาลัย :,มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธิดารัตน์ เอี่ยมเชี่ยม .(2565).*ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2* .วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2565 หน้า 102-110

บดินทร์ วรรณเกตุ. (2556). *ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย :,,มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภารดี อนันต์นาวี. (2557). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 5). ชลบุรี: มนตรี จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). *หลักสูตรผู้นำทีมีประสิทธิภาพ (Effective Team Leader).* กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2553). *การจัดการนวัตกรรมสำหรับผู้บริหาร ฉบับปรับปรุง.* พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

สายใจ ชูฤทธิ์. (2561). *การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่.* บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎ์ธานี.

สุกัญญา สุวรรณดี. (2559).*ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1.* บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยบูรพา.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities.* Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.

Manz, C., & Sims, H. P. (2001). *The new superleadership: Leading others to lead themselves.* Berrett-Koehler Publishers.

Yukl. G. A. (2002). Leadership in Organizations. Upper Saddle River: Prentice Hall.